

Naša kulturna organizacija.

—ko Počitniški gospodinski tečaj za učitelje. Društvo učitelje priredi letos v času od 1. julija do 31. julija gospodinski tečaj za učitelje. Priglasje je nasloviti na Anica Likozar, Dolenjska cesta št. 12 do 30. maja 1925. Stanovanje preskrbi društvo učitelje.

Splošne vesti.

— **Zaostala izplačila na čekovnem uradu.** Dan na dan dobivamo na strokovno tajništvo urgence, da posredujemo v zadevi zaostalih izplačil glede plače, povišice, potnine, pokojnin itd. Obrnili smo se v vseh teh slučajih na pristojna mesta, na prosvetni oddelek in računovodstvo, kjer smo se prepričali, da so nakazila računsko izvedena in že oddana čekovnemu uradu, ki pa izplačil ne more realizirati, ker — nima denarja. Baje doseže višina teh zaostankov na milijone dinarjev. Kje leži krivda tega zavlačevanja, ali v Ljubljani ali v Beogradu, ne moremo dognati, vsekakor pa moramo odločno povdariti, da tako postopanje finančne uprave nikakor ne dviga ugleda države.

— **Naročnike »Zvončka« in nabiralce mesečnikov** nujno prosimo, da nam čimprej poravnajo zaostalo naročnino. Mnogo dolga je še za leto 1924. Skrajni čas je že, da se spomnite svoje dolžnosti napram »Zvončku«. Malo več reda bi bilo vsekakor pričakovati v plačevanju naročnine.

Naj ne bo ta apel zopet brez uspeha.

Upravnik.

— **Usposobljenostni izpiti za osnovne in meščanske šole,** ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Ljubljani, pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 1. do 12. maja t. l. so imeli sledeče uspehe:

1. **Izpit za meščanske šole** so napravili: Rudolf Wagner in Milena Žun (za I. sk.), Katarina Černivec (z odliko) in Regina Gobec (za II. sk.), Avgust Petrišič in Ana Mencin (s. Aninca) za III. skupino.

2. **Specijalne in dopolnilne izpite** so napravili: Franc Zukevec za srbohrv. na osn. šolah, Gizela Doma za osn. šole s slov. učnim jezikom, Zora Orel-Iskra in Roza (s. Emanuela) Žunkovič za srbohrv. na mešč. šolah; Božena Merljak, Milena Mohorič ter Ana Šavnik (z odliko) za ital. na mešč. šolah. — 3. Za osnovne šole so bili usposobljeni:

a) s srbohrvatskim učnim jezikom: Slobodan Živojinović ter Ana Flego.

b) s slovenskim učnim jezikom: Fr. Bitenc, Leopold Bonča, Franc Čuk, Josip Fatur, Valentin Frece, Ladislav Furlan, Edvard Gregorič, Janko Horvat, Edvard Hribnik, Bogdan Juranič, Gustav Luzner, Josip Makovec, Vekoslav Malnarič, Alojzij Markič, Rudolf Miculnič, Otton Oman, Zdravko Omerza, Viljem Puntar, Vladko Rapé, Dragotin Supančič, Anton Uršič, Tomaž Žargaj. — Olga Benčina - Grilanc, Helena Colnar, Jožefa Erbežnik, Franciška Fakin, Henrika Ferjančič, Regina Judnič, Marija Koritzky, Ana Kušar, Ida Labernik, Amalija Leskovec, Bogumila Mervič, Helena Potočnik, Irena Premk, Marija Radin, Marija Rožaj, Vida Schott, Amalija Šlibar, Julijana Weble, Franciška Zajec, Leopoldina Zupančič ter Valerija Zurec.

c) s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Zlata Albert (z odliko), Helena Kreiner in Ana Sekula.

4. **Specijalni izpit za petje na mešč. šolah:** Friderik Dujc, Marija (m. Terezi-ja) Pöck ter Helena (s. Assunta) Bahovec. — Reprobirane so bile 3 kandidatinje; med izpitom so odstopili 3 kandidati in 3 kandidatkinje.

— **Šolska mladina v Preserju pri Ljubljani** je zbrala za piruhe Jugoslovenski Matici 102 Din. za francoski šolski dan 25 Din.

— **10-letnica.** Vsem tovarišem maturantom ljubljanskega učiteljskega iz leta 1915. Deset let je minulo, kar nas je vojna furija razgnala na vse strani sveta. Malo nas je pošast ohranila, pa si vsaj mi srečni podajmo zopet enkrat prijateljsko roko! Zato se oglasite, da se domenimo. — Rudolf Horvat, Škofja Loka.

— **Iščem 1 do 2 sobi za počitnice** v kakem lepem kraju na deželi. Po možnosti ne daleč od železnice. Ponudbe na uredništvo »Učiteljskega Tovariša«.

— **Pojasnila za neznane strokovne srbohrvatske izraze** iz »Osnovne Nastave« v »Polugodišnjih izveštajih« in strokovnih listov daje brezplačno uredništvo »Učiteljskega Tovariša«. Kdor želi po-

jasnil naj pošlje uredništvu seznam izrazov in znamko za odgovor.

— **Himen.** Poročil se je dne 14. t. m. tov. Gselman Božidar, srezki šolski nadzornik v Konjicah z gospico Elo Kastelčevco iz Mirne na Dolenjskem. Bilo srečno!

— **Razpis dveh mest kmetijsko-gospodinskih učitelje.** Na podstavi pooblastila ministrstva poljoprivrede in voda z dne 10. februarja 1925 br. 44.383/I. se razpisujeta dve mesti kmetijsko-gospodinskih učitelje za potovalne gospodinske tečaje po deželi. Zahteva se kvalifikacija za II. uradniško kategorijo. Pogoj za sprejem so: dovršena kmetijsko-gospodinska šola in dovršeni seminar za gospodinske učitelje, nadalje usposobljenostni izpit za pouk na kmetijsko-gospodinskih šolah. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se vložijo do 31. maja 1925 pri velikemu županu mariborske oblasti.

— **»Ljubljanski Zvon«** je naprodal letnik 1878., 1891., 1900., 1901., 1918. in posamezne številke mnogih letnikov ter II. letnik srbsko-hrv. ilustr. lista »Nada«. Pojasnila daje uprava našega lista.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani** je prejelo 100 Din članarine, katere so vplačali: učitelstvo tretje mestne deške osnovne šole v Ljubljani; šolski upravitelj Fran Pristovšek, učiteljica Zofija Peterlinova, učitelj Gorjup Pavel, Recelj Alojzij, Smole Albin, Flere Fran, Saršon Pavel; učitelj I. mestne deške osn. šole Pavel Pleničar, učitelj II. mestne deške osnovne šole Alojzij Potočnik in strokovna učiteljica Helena Potočnikova. Hvala! Letošnji prejemki znašajo 4152.50 Din.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. Franciška ulica št. 6.

— **k »Goriška Matica«** obstoja že sedmo leto; a je jugoslovenski javnosti še bore malo ali pa prav nič znana. Je edina ustanova, potom katere zamorejo dobivati naši bratje onstran meje dobro, poučno in vsestransko koristno čtivo v njihovem materinem jeziku. Skozi cela leta njenega obstoja je izdajala letno po več knjig. Knjige so bile po pretežni večini poljudne in poučne vsebine. Letos bo izdala štiri. Knjige bodo sledeče: »Evfemila«, zgodovinska povest iz prvih časov krščanstva. Ta krasna povest bo nekako nadaljevanje lanske leto izdane knjige »Zadnji dnevi v Ogleju«. Knjigo je priredil profesor dr. Joža Lovrenčič. Druga knjiga bo »Zgodovinska povest iz tužne Istre«. Slovensko slovostvo pozna le malo povesti, vzeti iz življenja naših Istranov. In vendar so se odigrali v davni pretekli pripravi. Ti-le prizori bodo opisani v tej knjigi, v kateri bo vpletena ljubljenska drama mladega istrskega para. Knjigo je spisal profesor dr. Ivo Pregelj. Tretja knjiga bo životopis nesmrtnega velikana in ljubitelja mladine »Don Bosco«. Veliki duh tega čudovitega moža je bil opisan v številnih izdajah v vseh kulturnih evropskih jezikih. S to knjigo, ki bo bogato ilustrovan, dobimo Slovenci zrcalo, kaj vse premore trdna volja in dobra vzgoja. Knjigo je pripravil profesor I. Meze. Četrta knjiga bo »Koledar za leto 1926« s svojo pestro vsebino in s slikami. Knjigo bo izdala Matica v prvi polovici meseca septembra t. l. Jugosloveni! Naši bratje onstran meje potrebujejo čtivo. Revni so, obubožali so radi raznih neprilic in zlasti vsled vojnih razmer, domovja so jim razbita, Omagujejo. Naša dolžnost je, da jim pomagamo, da jim lajšamo nositi njihov težki jarem. To našo sveto dolžnost bomo izvršili, če bomo vsi brez izjeme pristopili in Goriški Matici; poleg zavesti pa, da smo izvršili našo sveto dolžnost, si bomo sami sebi nabavili poučno-ceneno čtivo. Naročnina znaša za celo leto Din 30. Poverjeniki imajo kot odškodnino za njihov trud, 10% nabrane svote. Oni poverjeniki pa, ki naberejo vsaj najmanj 50 naročnikov, dobe po en izvod od vsake knjige zastoji. Naročniki lahko plačajo naročnino Din 30 takoj, ali pa šele ob prejemu knjig v mesecu septembru. Glavno poverništvo za celo Jugoslavijo se nahaja v Ljubljani, odkoder bodo dobivala poverništva vse nadalje direktive. Vsako mesto mora imeti po več poverjenikov, vsak trg in vsaka vas pa vsaj po enega. Oni naročniki, ki želijo fungirati kot poverjeniki, se naprošate, da to sporočite na spodaj označeni naslov, da vam bomo doposlali potrebne tiskovine in dali potrebna pojasnila. Predvsem apeliramo na našo mestno in podeželsko inteligenco kot nositeljico velikih idej; pred idejo bratske vzajemnosti morajo izginiti vsi predsodki. Učitelj in duhovnik, vzgojitelj in voditelj našega ljudstva, morata v prvi vrsti vplivati in zastaviti ves svoj vpliv, da se Matica razširi povsod, da dobi dostop v vsako hišo. Navajajte zlasti šolsko mladino in mladino, ki se zbira po raznih društvih, odsekih in zvezah v to, da izpolnjujejo veliko nalogo, ki jo imajo kot Jugoslovani v lastni državi, to je, da nikdar ne pozabijo svojih bratov, ki ječe pod tuji gospodstvom in ki niso še tako srečni, da bi uživali vsestransko svobodo. Ker je ta naloga veleva kulturnega in veleva služnega značaja, pričakuje Matica, da bo naša jugoslovenski javnosti vsesplošno odobravanje in izdatno podporo. Poverjenike prosimo, da nam naznanijo naslove kar mogoče hitro, da jim pošljemo nadaljna navodila. Naročniki, za katere bomo dobili natančne naslove do konca meseca maja, bodo natisnjeni že v letošnjem koledarju. Ker je čas pičel, bodo oni naročniki, za katere bomo zvedeli po 31. maju,

prišli šele v imenik koledarja, ki bo izšel prihodnje leto, vendar pa z opombo, da so bili naročniki že tudi za leto 1926. Po možnosti bodo tudi oni naročniki, za katerih naslove bi zvedeli že po 31. maju, prišli v imenik letošnjega koledarja; vendar pa tega ne moremo za gotovo obljubiti. Na delo za naše brate, ki nas prosijo pomoči! Glavni poverjenik za Jugoslavijo: Karlo Gornik, Ljubljana, Strelška ulica 6.

Iz naše stanovske organizacije.

Iz seje ožjega sosveta.

+pov 4. seja ožjega sosveta UJU poverj. Ljubljana dne 14. maja 1925 v Štural pri Celju. — Navzočni: Jelenc, Gnuš, Dimnik, Dostal, Fegic, Hren, Lapajne, Potočnik, Tov. Močnik je radi boleznj pismeno opravičil svojo odsotnost.

1. Dopisi:

1. Logaško učit. društvo se pritožuje, da so v mnogih primerih izginili kompetentom koleki po 20 Din, ki so bili priloženi za rešitev prošnje. — Poleg že izvršene ustne intervencije sklene ožji sosvet še oficijalno vlogo na kompetentno mesto.

2. Ljubljansko učit. društvo je poslalo vlogo, v kateri navaja, da je deležna srednješolska mladina brezplačnega ambulančnega zdravljenja na šolski polikliniki, osnovnošolska pa v Dečjem domu, dočim se meščansko-šolski iz neumljivih vzrokov odklanjajo. — Ožji sosvet sklene, da odstopi vlogo »Društvu meščansko-šolskega učiteljskega«.

3. Mnogo okrajnih učit. društev je poslalo s svojih zborovanj resolucije, s katerimi se ostro izjavljajo proti vmešavanju nepoklicanih in nekompetentnih faktorjev v učiteljska imenovanja ter premeščanja in da se pojasni razmerje ter kompetenca nekega baje obstoječega kluba demokratskega učiteljskega. — Ožji sosvet sklene, da se glede tega napravijo odločni koraki v razčiščenje in nadaljno postopanje.

4. Ljutomersko učit. društvo se izjavlja za to, da naj izostanejo v naprej iz stanovskega glasila sezname in objave, ki spadajo po naziranju društva edino v uradni list, tako n. pr. seznam volišč, komisarjev, volilnega reda itd. — Člani ožjega sosveta Gnuš, Hren, Potočnik in urednik »Učit. Toy.« Dimnik branijo stališče uredništva, češ, da je bilo popolnoma pravilno in se je hotelo s tem samo dvigniti ugled učiteljskega; tudi je bilo priobčenje volilnega reda potrebno, zlasti zaradi mlajšega učiteljskega in se mora upoštevati take slučaje baš zato, ker je list za vse članstvo.

5. Konjiško društvo želi odpravo kolekovanja šolskih izpričeval. — Dasi se je večkrat interveniralo, se sklene ponovna vloga na ministrstvo financ, na finančni in zakonodajni odbor narodne skupščine.

6. Isto društvo se obrača na poverništvo v zadevi sklicanja ankete glede jezikovnega pouka (analize). — Dopis ni povsem jase in je sploh smatrali, da spadajo podobne zadeve pred okrajno učiteljsko konferenco.

7. Isto društvo pošilja resolucije v zadevi gmotnih prejemkov (diference, draginskih doklad poročenih učitelje, odprave draginskih razredov, priznanja funkcijskih doklad, poenostavljenja administrativne) ter navaja več konkretnih primerov, da morajo čakati posamezniki po cele mesece na pripadajoče jim povišice, potnine itd., zlasti nek tragičen dogodek vdove po umrlem tovarišu, ki je čakala pol leta na pokojnino in je ni dočakala, ker je tudi sama umrla, ostal pa je sin — sirota — brez

vseh sredstev. — Ožji sosvet obžalovalno obsoja tako postopanje uprave, konstatira pa dejstvo, da se je strokovni tajnik v teh navedenih primerih osebno na lastne oči prepričal, da predmetne zadeve ne ležijo v Ljubljani, temveč so bile že pred meseci odposlane v mariborsko oblast. Poverjenik je mnenja, da bo treba tudi v Mariboru nekoga, ki bo tamkaj interveniral v takih zadevah. Tov. Hren pripomni, da se bo nominiral tak zastopnik, čim se najde primerna oseba.

8. Logaško učit. društvo želi istotako več informacij administrativnega, pravnega in materialnega značaja. — Take informacije bo podal tovariš Iv. Dimnik, ki se bo udeležil prihodnjega zborovanja tega društva.

9. Marenberško učit. društvo pošilja resolucijo glede izvedbe čl. 40. čln. zakona. Resolucija se predloži ponovno pred forum pokrajinske skupščine. — V slučaju Lešnik se sklene poleg že izvršene osebne intervencije, da se pošlje vloga na velikega župana mariborske oblasti.

10. Laško učit. društvo želi diferenciranja označbe mladinskih knjig za nižjo, srednjo in višjo stopnjo. — Predlog se izroči prosvetnemu odseku. Enako predlog glede »Osnovne nastave«, ki ima vse polno neumljivih tehniških izrazov, ki jih ni najti v nobenem rečniku. — Isto društvo naproša poverništvo za posredovanje, da se objavijo imenoma učencem prepovedana separatistična društva. — Poverjenik pripomni, da prosvetni oddelek že zbira tak material.

11. Slovenska Šolska Matica prosi poverništvo, da napravi za članstvo svojega področja naročitev publikacij Slov. Šol. Matice za obvezno. — Tov. Gnuš pojasni, naj bi o tem sklepala že posamezna društva in da je uvedel tako obveznost že svoječasno pri laškem učiteljskem društvu. Predlog se izroči delegaciji na pokrajinski skupščini.

II. Obvestila poverjeništvu:

1. Poverjenik poroča, da sta bila s strokovnim tajnikom določena od glavnega odbora UJU v Beogradu kot zastopnika centrale za delegata na činovniškem kongresu, ki se je vršil aprila meseca v Ljubljani.

2. O anketi glede osnutka šolskega zakona je poročalo že naše stanovsko glasilo.

3. Vršila se je seja odseka za učiteljski naraščaj. Od zunanjih članov sta bila navzočna tovariša Hren in Skala iz mariborske oblasti.

4. Odposlane so se prošnje za denarno podporo za nadaljno izdajanje stanovsko-strokovne knjižnice, za »Zvonček« in »Popotnik« in narodno prosvetevanje.

5. Več okrajnih učiteljskih zborovanj so se udeležili posamezni člani ožjega sosveta (Jelenc, Dimnik, Dostal, Fegic) in so poročali o stanovskem položaju, o šolskem zakonu, o gospodarskem stanju organizacije itd. Poleg tega je predaval strokovni tajnik Dostal učiteljskemu naraščaju v Mariboru in v Ljubljani.

III. **Pokrajinska skupščina.** Daljša debata se je razvila glede določitev referatov na pokrajinski skupščini. Glavni referat prevzame tov. A. Hren, in sicer o stanovski zavesti učiteljskega. Točen naslov referata se objavi pozneje. Glede ostalih referatov se pripušča določitev predsedstvu.

IV. **Proračun** predloži glavni blagajnik tov. M. Fegic. Sprejmejo se predlagane postavke in izpremembe. Proračun se predloži pokrajinski skupščini.

Nove tiskovine.

Za učitelje.

Prošnja za povišico	Din —75
Uverjenje o službeni dobi	—50
Rešenje	—50
Seznam za znižano vož. obr. A (aktivni)	—50
„ „ „ „ „ B (upok.)	—50
„ „ „ „ „ C (druž. tl.)	—50

Za dijake.

Dijaške legitimacije za znižano vož. Din 1—	
Pravila o končnem izpitu na mešč. šolah	2—
Pravila o nižjem in višjem teč. izpitu na srednjih šolah	5—

Za osnovne, meščanske, srednje šole in nadzornike.

Polugodišnji izveštaj	Din 8—
Spisek letnih in izpitnih ocen učencev (učenk) za meščanske šole o končnem izpitu. Poln	2—
Spisek letnih in izpitnih ocen učencev (učenk) o nižjem teč. izpitu na sred. šolah	2—

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.